

TIEDEKULMAN ARKKITEHTUURIN OMATOIMIKIERROS

Pääsisäänkäynti

Tiedekulman rakennus on korjausrakentamisen taidonnäyte. Vuonna 2015 Tiedekulman toiminnalle haluttiin järjestää suuremmat puitteet ja uudistaa samalla keskustakampuksen luonnetta.

Uuden Tiedekulman pysyväksi paikaksi valikoitui yliopiston hallintorakennus Yliopistonkadun ja Fabianinkadun kulmassa. Rakennus oli peruskorjattava ja sen käyttötarkoitusta oli mahdollista muuttaa. Virastomainen talo edusti 70-luvun niukkaeleistä modulaarista betoniarkkitehtuuria. Aikakauden näkemys työn tekemisestä ja yliopistomaailman hierarkiasta henki seinistä vahvasti. Tilat eivät tukeneet nykyaikaisen yliopiston avointa toiminta-ajatusta. Rakennus myös hankaloitti keskustakampuksen viihtyvyyden kehittämistä.

Uuden Tiedekulman suunnittelussa lähtökohtana oli tehdä katutaso kerroksesta avoin, houkutteleva kohtaamispaikka, joka sitoisi yliopiston päärakennuksen ja Porthanianaukion yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Uuden Tiedekulman konsepti muotoutui osallistamalla yliopistolaisia ja lukuisia sidosryhmiä kuten alumneja, päättäjiä ja kaupunkilaisia. Palvelumuotoilu vaati ennen kaikkea uskallusta eläytyä eri käyttäjien rooleihin ja tuoda heidät yhteen saman pöydän ympärille, jotta monikäyttöisyyden mahdollisuudet saatiin parhaiten esille. Arkkitehtikilpailun voitti JKMM Arkkitehdit rohkealla ehdotuksellaan. Vanhasta hallintorakennuksesta jäi lopulta jäljelle vain 11-kerroksinen betonirunko ja hissikulut. Lähes kaikki muu, mukaan lukien vanha sisäpiha, valjastettiin palvelemaan uusia tarpeita.

Tiedekulman uusi julkisivu on tunnistettavasti arkkitehtiensa näköinen. Suuret sisäänkäynnit ja perinteisen rytmin rikkova ikkunoiden sijoittelu muistuttaa Osuuspankin pääkonttoria Vallilassa. Veistokselliset kattoikkunat ja puisen pajalattian käyttö taas tuovat mieleen Amos Rex -museon tunnuspiirteet. Sukunäköisten kohteiden pääsuunnittelija on JKMM Arkkitehtien Asmo Jaaksi. Uusi julkisivu on erottuva ja moderni, mutta antaa hillitysti tilaa arvokkaalle päärakennukselle sekä 1950-luvun modernismia edustavalle Porthanialle. Historiallisen empire-keskustan läheisyys edellytti korttelin yleisilmeen kohentamista rikkomatta kaupunkikuvallista harmoniaa.

Merkittävin muutos julkisivussa on auki puhkaistu katutaso. Ympäröivään kaupunkiin avautuvat suuret puitteettomat ikkunat yhdistävät sisätilat kadun elämään. Jättileveät sisäänkäynnit houkuttelevat astumaan peremmälle. Rakennusteknisesti ikkunoiden ja leveiden kulkuaukkojen toteuttaminen oli haastavaa, sillä katutaso vanhat pilarirakenteet kannattelivat yläpuolisia kerroksia. Katutaso lähes leijuva vaikutelma on toteutettu

piilottamalla rakenteisiin uusi massiivinen metallikehikko. Uutta teräskehikkoa on lähes 50 tonnia, pisimmät osat ovat yli 20-metrisiä. Vinosti kulkevia kannatinpalkkeja on näkyvillä toisen kerroksen ikkunoissa. Ylimmässä kuudennessa kerroksessa on uusi hillitty ulkoterassi ja kattosauna.

Stage

Arkkitehtonisesti näyttävässä katutasossa näkyy Tiedekulman monipuolisuus parhaiten: sama tila voi toimia aamulla rauhallisena työskentelykahvilana, päivällä vilkkaana lounasravintolana ja illalla yli 200 hengen tapahtumatilana. Suurin tila, Stage, oli aiemmin taivasalla! Remontin yhteydessä hallintorakennuksen sisäpiha katettiin ja muokattiin Tiedekulman sydämeksi, jossa suurimmat tapahtumat pidetään. Stage muodostaa samalla uuden kulkureitin Porthaniasta päärakennukseen Fabianinkadulla. Olemattomalla käytöllä olleen sisäpihan haltuunottoa voidaan pitää esimerkillisenä keskusta-alueen täydennysrakentamisena.

Katutasossa on käytetty pääasiassa vain kahta materiaalia: raakabetonia sekä kotimaista PEFC-sertifikoitua mäntyä. Stagen kolme suurta kattoikkunaa osoittavat kaikki eri kulmissa eri suuntiin - luonnonvalo elää tilassa koko päivän ajan. Tapahtumissa käytettävä tekniikka on jätetty näkyviin. Robusti tekninen varustelu sopii hyvin yhteen karkean betonisen ilmeen kanssa. Ilmastointi ja muu talotekniikka on kätkeyty taitavasti seiniin niin, ettei missään näy putkia tai venttiilejä.

Kiinnitä erityisesti huomiota puu- ja betonipintojen kohtaamiseen sekä esimerkiksi kattoikkunoiden jiireihin - saumattomien yhtymäkohtien toteuttamiseen on vaadittu erityistä ammattitaitoa. Katutason avaran tilan vastapainoksi Stagea kiertävät pienet yksityisemmät tilat, Tiedekulman majat. Avoimet majat tarjoavat turvallista intiimiyttä ja akustista suojaa työskentelylle ja keskustelulle.

Tiedekulman toisessa kerroksessa on varattavia kokous- ja työskentelytiloja, joista osasta on näkymä suoraan Stagelle. Nämä aitiomaiset tilat on kauttaaltaan puuverhoiltu. Vasemmanpuoleisin ikkuna tarjoaa kurkistuksen Tiedekulman studioon, jossa tuotetaan mediasisältöjä tiedetapahtumiin, podcasteihin ja Youtube-kanavalle.

Fönster

Katutason toinen monikäyttötila Fönster saa nimensä Yliopistonkadulle antavasta ikkunaseinästä. Fönsterin ikkunat, samoin kuin Stagen kattoikkunat, on lasitettu lähes kolme kertaa kuusimetrisin lasielementein, joita suurempia ei Suomesta löydy. Seinien mäntysälepaneloinnissa on panostettu vastuullisuuteen ja käytetty myös muutoin sahausjätteenä tai hakkeeseen päätyviä reunasäleitä.

Mielenkiintoisia yksityiskohtia ovat panelointiin kätkeytyt ovet, aukotukset alempaan kerrokseen ja alhaalta nousevat kauniit portaat. Kurkkaa myös jalkoihisi: Tiedekulman lattiapinnat ovat kaikissa kolmessa yleisökerroksessa joko hiottua betonia tai niin sanottua pajalattiaa. Pajalattia on vanha lattiantekotapa, joka on erittäin kestävä. Pystyleikatuista, noin

5 cm korkeista paloista koottu lattia on lähes ikuinen. Mikäli jokin pala rikkoontuu, se voidaan nostaa irti lattiasta ja korvata uudella.

Tiedekulman kirjakauppa on sijoitettu näyttävästi Fabianinkadun puoleisen suuren ikkunan äärelle. Yliopistorakennuksille poikkeuksellisesti Tiedekulmaan on tuotu vaikutteita houkuttelevasta kaupallisesta kivijalasta. Fönsterin kulmassa sijaitsee Tiedekulman esteetön sisäänkäynti.

Basement

Tiedekulman alakerta, rento Basement kutsuu erityisesti ryhmätyöskentelyyn. Tiedekulmassa tekeminen saa näkyä. Kaikkia piirtopintoja voi hyödyntää vapaasti ja työvälineitä saa lainaksi. Basement toimi ennen remonttia yliopiston henkilöstöravintolana. Tilaan jätettiin remontin aikana vanhat lattiat, jotka vain hiottiin ja kiillotettiin. Lattiassa näkyikin edelleen vanhan ravintolan seinien paikat.

Koska Basement on maan alla, siellä ei ole ikkunoita. Luonnonvaloa tilaan tuo kolme valokuilua, joista kaksi on puuverhoiltuja. Katutasoon avautuvat valokuilut ovat kuin salaikkunat Basementiin, joista ohi kulkevat ihmiset voivat kurkistaa tilaan sisään.

Tiedekulman kalustevalinnoilla on haluttu tukea yhteisöllistä toimintaa ja tilojen monikäyttöisyyttä. Pöytäkalusteet ovat melko isoja. Vaikka tulisit Tiedekulmaan yksin, saman pöydän ääreen liittyy herkästi muitakin työskentelijöitä. Osa tilojen akustiikkaa pehmentävistä elementeistä on sijoitettu suurempien kalusteiden alapinnoille, kokeile vaikka! Kaikki kalusteet liikkuvat pyörillä, joten niitä on helppoa siirrellä.

Basementin kautta kuljetaan UniSportin liikuntatiloihin, jotka on uudistettu, monipuolistettu ja laajennettu peruskorjauksen yhteydessä. Unisportin liikuntatilat toimivat Tiedekulman kerroksissa K2, K3 ja K4.

Pääportaikko

Tiedekulman yksi kuvatuimpia ja arkkitehtonisesti mielenkiintoisimpia kohteita on pääportaikko. Teräsrunkoisen puuverhoillun portaikon alareunan porraskuvio luo optisen harhan, niin sanotun mahdottoman portaikon mielikuvan, jota sanotaan myös Escher Penrosen portaiksi. Epäsymmetrisesti laskeutuvalla portaikolla on merkittävä visuaalinen rooli kaikissa Tiedekulman kolmessa kerroksessa. Pääarkkitehti on kertonut, että yhtenä suunnittelun tavoitteena oli luoda portaikko, joka houkuttelee valitsemaan raput hissin sijaan.

Think Lounge

Toisen kerroksen aulatila, valoisa Think Lounge toimii aktiivisena tapahtumapaikkana, johon sopivat erityisen hyvin workshopit ja alle 60 hengen yleisötapahtumat. Think Loungen syvät suorakulmaiset ikkuna-aukot rajaavat kauniin ympäröivän maiseman kuin taulut. Lasiseinät

lohkovat loput toisesta kerroksesta eri käyttötarkoituksia varten. Ylemmät kerrokset on vuokrattu toimistoksi.

Tiedekulma on monella tapaa erilainen ja uudenlainen yliopiston julkinen rakennus. Inspiroivat tilat on suunniteltu yhtä lailla yliopistolaisten kuin yhdessä oppimisesta ja työskentelystä kiinnostuneiden kaupunkilaisten käyttöön. Avoimuus onkin yksi leimallisimmista piirteistä Tiedekulman arkkitehtuurissa - kulkiessasi kerroksesta ja tilasta toiseen huomaat, että jokainen kerros on mahdollisimman avointa tilaa. Kokonaan suljettavia tiloja Tiedekulmassa on vain toisessa kerroksessa.

Kaikki tapahtuma- ja työskentelytilat ovat toisiinsa virtaavia auloja, joissa ei ole tarkoituskaan järjestää yksityistilaisuuksia. Tiedekulmassa tapahtuu aina; tilojen muokattavuus tarkoittaa myös sitä, että tuoleja, pöytiä ja sohvia siirrellään päivittäin ja joskus myös ihmisiä niiden mukana.